

Turistfärd Siljan—Städjan—Hede—Storsjön.

Det var med en viss ängslan och bäfvan man vid uppvaknandet på »midsommaraftonsmorgonen» såg på klockan. Ve oss, om den varit mycket öfver tiden! Man blef lugn och glad, att hon endast visade på 5, och att solen log så huldt. Snart stodo vi därute, iförda turistdräkt à la munk, ränsel på rygg och staf i hand, och bjödo farväl. »Vi» äro två kusiner med det gemensamma namnet »Anna-Stina». Med raska steg bär det öfver bergen hän mot Falun. Tåget därifrån går kl. 7,30, och vägens längd äro vi ej säkra om. På höjden af backarna måste vi dock stanna och se oss om öfver den leende Dalabygden med bergen förtonande i lätt solrök. »Sommar i skog och sommar på äng, sommar i själ och hjärta». Ränseln kännes nog tung i början, men sinnet är desto lättare. Snart se vi *Falun* framför oss och anlända till stationen i god tid för tåget Falun—Insjön. För första och sista gången under färden, rönt vi nu det ödet att bli bortmotade. För att slippa sitta inpackade som sillar, brukar nämligen Anna-Stina undvika damkupéerna och åka i »rökning förbjuden», där det vanligen är godt om rum. Så ock nu. I en kupé med endast 2 manfolk ville vi in, men de stängde dörren till hälften, förklarande, att det nog fans plats i damkupéen. Vi läto emellertid ej skrämman oss, men erforo till all lycka, att Insjötåget stod längre bort. Där blefvo vi välvilligare bemötta. — I *Borlänge* tågombyte. Nu blefvo vi inträngda i ett blandadt sällskap, mödrar med späda barn, turister med ränslar och resehandböcker, en kolportör, utdelande bibelspråk, en skraddare (på golfvet med benen i kors), utdelande kärvänliga blickar till allt af kvinnokön och förnämligast till en vacker Gagnefkulla, samt en frodig landthandlare, som skämtade med allt och alla och mest med Anna-Stina. Att vägen är vacker, det vet en-

hvar, som farit densamma, och alla andra böra med snaraste göra sig därom förvissade.

Från *Insjön* med ångf. »Gustaf Vasa» till *Leksand*, som var så öfversvämmadt af turister, att man måste gå ur gård i gård för att söka rum. Till slut fingo vi enkelt, men snyggt kvarter hos »Sunds Brita». Leksand, liksom de större byarne kring Siljan, är så känt, att vi icke våga inlåta oss på någon som helst beskrifning. — Strax vid kyrkbåtarnes landningsplats är badstället beläget, som det först tyckes, doldt af lum-miga alar, men i själfva verket synligt från många håll. Dagen var het, och vattnet såg så inbjudande ut, att vi trots allt, gjorde oss redo att klifva i, då vi helt nära fingo syn på en dalkarl. Artigt bådo vi honom aflägsna sig. »Ja, det skall jag visst det». — Då vi i det närmaste voro färdiga, återkom han emellertid, talade och sade: »nu får ni allt skynda er flickor, för nu vilja vi bada, och så ska' ni inte vara ledsna, för vi ha' nog sett folk förr.»

Från *Käringberget* sågo vi solnedgången och njöto af det grannaste färgspel. Vid 9-tiden, tänkte vi, skulle nog majstången resas, och gingo därför mot kyrkan. Jublande små dalungar kommo springande med famnen så full af blommor, att man knappt såg deras små figurer, utan tycktes blommorna fått fötter och röst, men ännu hade ej ens bindningen börjat. Så småningom kom den dock i gång, men först klockan 12 var stången färdig att resas. Det var ett spännande ögonblick, då den skyhöga stången gick mot höjden, men för resten var midsommarfesten en stor misräkning. Dansen fortsattes sedan på bryggan, men man såg knappt dalfolket för turisternas skull. Vill man se genuint midsommarlif i Dalarne, är det nog bäst, ge sig af till någon af de mindre byarne. I skär morgonbelysning gingo vi hemåt och kröpo till kojs, ej utan en viss längtan till soluppgång, sedd från Käringberget, men det mulnade till mer och mer, och snart smattrade regnet. — Midsommandagens gudstjänst med bröllop och kyrkbåtar är ju världsberömd. Efter att hafva öfvervarit densamma och känt oss varmt tilltalade af den djupa andakten, de vackra färgerna och det präktiga, ursprungliga folket, började vi vandra till Rättvik. Tyvärr i småregn, som snart förbyttes i hällande.

Vi suckade och tänkte på alla vackra ord, vi hört om Bergsängsbackar; allt låg nu insvept i grå dimma.

Lyckliga att vara i det ombesjungna *Rättvik*, brydde oss vårt genomvåta tillstånd endast föga; men vi beslöto att stanna här; tills vi fingo se landskapet solbelyst. Helt lyckades det icke för oss, endast små solglimtar då och då, men det funno vi, att aldrig kan det sägas för mycket vackert om *Rättvik*. Två gånger fingo vi se det ädla, präktiga folket samladt, först i kyrkan och sen på kvällen vid prinsessan Stefanies ankomst. Många bekantskaper inleddes, som man icke så lätt kan glömma. Om man gissade på ett barns ålder, fann man, att det vanligen var 2 år yngre, än man förmodat. Så blef det dans å banan om kvällen. Aldrig ha vi dansat med sådane kavallerier, så starka, vackra och glada; ingen dansade annat än utmärkt. I början voro vi nog djärfva att bjuda upp själfva (»ro hit med dig då!» fick jag en gång till svar), men senare blefvo vi uppjudna. Först åt morgonsidan kommo vi i säng.

Äfven följande dag var det mulet, hvarför vi fortsatte vår färd utan att, såsom vi ämnat, se Bergsängsbackar och Vikarbyn. Vi togo nu vägen norrut öfver *Boda*, med afstickare till *Styggforsens* vattenfall, väl värdt att beses, till *Ore*. Vägen delvis leende vacker, ett par små trefliga byar, dels rätt enformig skog. Folket i byarna norr om *Boda* ha ett dystert uttryck och besvara knappt en hälsning. Barnen däremot skrattade och jublade vid vår åsyn, ibland sprungo de efter oss långa stycken, men vände vi oss då om, rusade de sin väg tvärt. I *Oretrakten* ha de ett egendomligt sätt att mäta väglängden. — »Är det långt kvar till Arfvets gästgifvaregård?» — »En dryg 'fjärndel'». Efter att ha marscherat i rask takt 15 minuter, fråga vi åter, i hopp, att vi nu gått af »drygheten». Samma svar och det 2 gånger efter att ha gått ett stycke mellan hvar fråga. Vid 3:dje frågan, efter att ytterligare gått ett långt stycke, fingo vi äntligen höra det ljufveliga budskapet, att nu hade vi endast en »nätt fjärndel» kvar. Glada blefvo vi, då vi sågo *Arfvet*, icke dess tak likväl, ty det höll just på att läggas på, det erforo vi arla följande morgon, då vi väcktes af ett väldigt dunkande. 3 $\frac{3}{4}$ mil hade vi nu gått och dansat föregående natt. Vi kände oss helt glada, att vi

ej voro värre trötta, än att vi kunde sitta och språka en god stund, innan vi gingo till sängs.

Dagen därpå hyrdes en båt, och rodde vi, i sällskap med ännu en turist, till *Skattungbyn*. Det var ett angenämt ombyte på motion att nu också få använda armarna. 5 timmar tog rodde på *Oresjön*. Det är en högt belägen sjö, mycket djup, underbart vacker. Från Skattung ett par mils marsch till Orsa, som just icke tilltalade oss. Mest slimsfolk, endast några »studdiga» karlar i hvitt vadmal sågo vi. Vi hade den turen, att ångbåten en halftimme efter vår ankomst gick till *Mora*. På hotellet där fans intet rum i följd af landshöfdingens besök, men mat fans där, och det var, hvad vi i förstone brydde oss mest om, ehuru det var ganska långt lidet på dagen, och alla rum i byn sades vara upptagna. Vi hade just ej ätit sedan morgonen. Då vi blifvit mättade, blef det ett sökande, tills äntligen sent omsider en vänlig pastor erbjöd oss utmärkta rum.

Efter att följande dag hafva besett Moras märkvärdigheter togo vi på aftonen skjuts till Bäcka för att genom Orsaskogen leta oss väg till Älfdal. Denna skog utgör Orsas rikedom och är kanske en af de härligaste i Sverige. Vägen är ej svår att hitta, tack vare de af Turistföreningen märkta träden. Klockan var $\frac{1}{2}10$ på natten, då vi började uppmarschen till Fryksås fäbodlar. Vid en sorlande bäck åto vi vår kvällsvard bestående af choklad, cakes och det härligaste vatten. Det fins säkert intet mera stämningsfullt än en juninatt i villande skog. Ingen människa visste nu, hvar vi voro, vi kände oss så fria och lyckliga. Tysta och högtidliga vandra vi alltjämt uppåt, endast då och då stannande, för att forska efter trädens röda märken, våra vägvisare, som nu i skymningen ej voro så lätta att upptäcka. En sofvande gård passeras. Skogen doftar barr och linnéa, endast en munter bäck afbryter då och då det majestätiska lugnet. Vi undrade, om vi ej skulle få se skogsfrun eller någon rödlufvig liten nisse, ty att de funnos, kände vi oss säkra om. Strax efter midnatt se vi framför oss de grå *Fryksås*-stugorna. Vi gå in i första fäbod till höger och krypa, för att slippa väcka någon, in i ladan. En sista blick genom dörröppningen ut öfver skogstopparne och Siljan djupt därnere med sjö och strand inneslutna i disig morgondager, därefter

trilla vi in oss i våra pläder, krypa ner i halmen och somna snart godt. Hörde snart, halft i drömmen, valljäntans locktoner, samt hur regnet smattrade mot taket. När man äntligen vaknade helt, var det skönt att få komma in i stugan och värma sig vid spisen. Stugan var innerligt hemtreflig med sin stora öppna spis, bänkarna kring väggarna, ett par bekväma trästolar, den ena vid fönstret med sina små rutor och utsikt öfver Siljan, samt den uppslagna bibeln på ett litet bord framför. Därute tätnar dimman och regnet tar i, men vi finna oss så väl med att språka vid vår värd Ol Pär Anders Erson. Mycket fingo vi lära af honom, ej minst hur riktigt vacker svenska skall låta. Han hade läst mycket och tänkt mycket. Leo Tolstoy kände han väl till samt ställningar och förhållanden i Ryssland. Stanleys »I det mörkaste Afrika» hade han läst. Med sin dotter talte han ett för oss helt oförståeligt språk. Först fram på eftermiddagen klarnade det i en hast; dimman slets plötsligt i stycken, och hela den granna utsikten blef synlig. På aftonen begåfvo vi oss med Pär-Anders som vägvisare, till Fyriberg fåbovall. Det är det enda stycke af sträckan Bäcka—Älfdal, som ej är bleckad. Det hade efter det myckna regnandet blifvit duktigt halt på stockar och stenar, så man fick klifva i väg med försiktighet, men långt var det icke till *Fyriberg*, och därifrån ledde en bättre stig till Näsbergs fåbovall, hvarest vi ämnade öfvernatta. Med saknad skildes vi från Anders. Hunna till *Näsberg*, gingo vi fram till första gumma, vi sågo, och bådo om nattkvarter. Först såg hon på oss helt förskräckt, men lugnade sig snart och lofvade att skaffa oss rum. Själ kunde hon ej hysa oss, emedan hon just nyss var hitkommen och ej än i ordning, utan följde oss in i en annan stuga. Därinne sutto 11 stickande jäntor. Vår gumma började tala till vår förmån på det för oss obegripliga språket. Stela och högtidliga stannade vi vid dörren. Äntligen tycktes saken uppgjord och vår gumma vände sig till oss sägande, att vi fingo bo här hos Karin, den af flickorna, som såg äldst ut. Ryktet om vår ankomst måtte nu ha spridt sig å vallen, ty den ena gubben, gumman, pojken, efter den andra, kom in, stannade en stund, såg på oss, gjorde sina anmärkningar till jäntorna och aftågade igen. Bland oss jäntor rådde fortfarande en högtidlig stelhet, tills gumman

föreslog, att vi skulle bese »utsiktsberget». Ut bar det med oss alla tretton. Isen bröts, då Stina frågat en jänta, hvarifrån hon var, och uttydde svaret som »Mjolkflaska» i stället för »Björkvassla». När vi så sprungit i kapp både uppför och utför berget, var stelheten bortblåst. Vid återkomsten till stugan underhöllo oss jäntorna med att sjunga visor. Vi stackare som ej kunna ta' en ton, — vår stora sorg under hela färden, — fingo besvara artigheten med att berätta historier. Karin gick med de andra och öfverlät åt oss sin stora väggfasta säng. Vi sofvo så godt och kände oss så hemmastadda i Karins lilla stuga. Påföljande morgon kom Karin in och väckte oss samt kokade vårt té. Hon såg just intet ut för världen, men ögonen kunde ibland få ett sådant varmt uttryck, som när vi frågade, om hon tyckte om sina kor: »det är ju det käraste man har», då blef hon riktigt vacker. Hon ville icke ha något för sitt besvär, först när vi bådo henne köpa något till minne af oss, tog hon emot slanten. — Så bär det då vidare in i villande skog. Stigen följer »Våmbäcken», hvilken brusar och skummar riktigt vildt, ett långt stycke. Då vi kommit till en bro öfver bäcken, äro vi inne på en smal körväg och möta snart två åkdon. Naturligtvis slå vi oss i språk med de körande. Gubben å den ena kärran vill nödvändigtvis ha oss med tillbaka ett stycke, till »Heden» förespeglade oss all möjlig härlighet där, bl. a. en skomakare, hvaraf oss gjordes stort behof. Så läto vi då öfvertala oss och placerades en på hvar kärra, den ena af oss liggande framstupa å en mjölsäck, hvilken ibland slungades högt upp i luften. Nu fick man erfara hvarför gubben ville ha oss med. Han var nyfikenheten själf. Och fråga kunde han: »hur gammal ä' du? hvad är din far? din bror? du själf? hur mycket pengar har du med dig?» o. s. v. Han visste dessutom att berätta, att det gick osynligt »folk» mellan fåbovallarne; en gång hade man hört en röst säga: »tag vara på kalffen». På vår fråga, om det kunde vara tomten, svarades, »ja det var det nog». Ingen skomakare var hemma i *Heden*, och förargade att vi låtit narra oss tillbaka en half fjärndel, fastän nog vår gubbe var en rolig bekantskap, skyndade vi nu på, för att hinna *Vasselnäs* eller Vamsele (vi hörde aldrig namnet riktigt) före den värsta middagschettan. Där bodde en gumma,

som storligen förundrade sig öfver oss. — »Att ni törs gå så här ensamna, utan att åtminstone ha hvar sin fästman med er. Men det förstås, när man inte är *skogsrädd*, så går det nog, och vi ha då kriterterna ute i skogen hela dagarne, och det händer dem aldrig något nu för tiden.» — Gumman hade en systerdotter, en äkta backfisch i säterjäntoskepnad. Hon flög ikring i rummet och slet sin moders stickstrumpa ur hennes hand. Mor lät strumpan ligga, log belåtet åt sin vackra, muntra flicka och bad henne hämta sin guitarr. Nu aflöste den ena sången den andra. »Den trogne Kunon» »Aldrig vill jag gifta mig» m. m. sjöngs med känsla och uttryck. Som åhörarinnor sutto där ett par utmärkt vackra jäntor, de hade så mycket skämt för sig, skada, att vi ej kunde förstå ett ord. Denna stuga var kanske den allra treffligaste af dem vi sett, med hyllor kring väggarne i målade mönster. — Sedan vi lämnat Vasselnäs var det snart slut på den praktfulla skogen med sina uppfriskande källor och små trollska sjöar. Stigen gick nu ner i dalen, men dessförinnan hade vi, sittande på en vindfällad furustam, sett *Älfdalens* by djupt under oss. Dit ner var dock drygare marsch, än vi väntat oss, och stor blef därför glädjen, då vi plötsligt stötte på kyrkan och sålunda befunno oss midt i byn, helt nära den utmärkt treffliga gästgifvargården. Styfva i lederna voro vi nog, men lyckliga öfver, att vi haft en så härlig färd i stället för den säkert mindre treffliga landsvägen. Kanske tar denna väg en half dag längre tid, men det är den väl värd.

Vi väcktes tidigt nästa morgon vid, att vår dörr öppnades och någon stack in hufvudet och frågade: »Är bocken hemma?» Vår dörr gick, enligt svensk gästgifvargårdssed, icke att stänga. Vi stannade den dagen i Älfdalen, dels för att rasta, dels för att vänta på skodon, som, tack vare en skomakares svek och bedrägeri, aldrig kommo. Turist! sätt ej din lit till skomakare, ty de äro ena skälmar. I handelsboden köpte vi hvar sitt par smertingskor, som för den ena af oss blef till verkliga »smärtingskor». Flere gånger under dagens lopp kom folk och frågade efter »bocken», och till slut fingo vi klart för oss, att därmed menades vår värd, hvars namn, Bakken, på älfdalsmål lät så.

Från Älfdal till Särna visste vi, hvad vi hade att vänta, »det blir långsamt», »oj, ska' ni gå den långa skogen?» hade

vi hört i alla stugor. Mellan Älfdalen och Åsen är det emellertid den mest storslagna natur, men sedan tar det också slut därpå ända till $\frac{1}{2}$ mil hitom Särna. — I Åsen kommo 2 små trinda gummor rullande emot oss, båda lika breda, lika fula, lika nytra, den ena iklädd half nationaldräkt, en rutig sidenhalsduk i läckra färger, rödt lif, hvit tröja och brokiga halfvantar. De ropade redan på afstånd: »God dag, god dag, studenter». När vi invände, att vi, tyvärr, icke voro studenter, sade de: »det är ju fruntimmer så ofta nu för tiden; oj då ska ni gå så långt och är ni ända från Stockholm, då känner ni nog fröken B., hon är därifrån och har nu gått till Särna, henne råkar ni nog, hon är lärarinna här.»

Ännu ett stycke ha vi sällskap af Dalälven, med sedan svänger vägen in i den ödsliga skogen. Några få människor mötte vi, och alla vojade de sig öfver den långa väg, vi hade framför oss, samt frågade, om vi kände fröken B. I en stuga voro vi inne och drucko mjölk, som »skulle kostat 5 öre, men det sista glaset, du fick, var icke riktigt fullt, så det blir för 4 öre». Våra slidknifvar och stafvar voro föremål för mycket skämt: »ska' I till fjälls och döda renar? hur många vilda djur ha'n I dödat? I ä' väl ganske onge? Inte 20 år håller? Är din far arbetare eller ämbetsman?» Dessa senare frågor hörde vi sedan ofta upprepas.

I *Hållstugan* öfvernattade vi och fortsatte följande dag vår marsch till Särna. Den erfarenheten gjorde vi, att i Bunkrisbodarne »kan ätas gauska bra, i fall man matsäck har, som duger». Vi blefvo nämligen där välvilligt inbjudna att dela matsäcksfrukost med ett par åkande Särnabor, som samtidigt med oss rastade där.

Det är en obeskrifligt härlig känsla, man erfar, då äntligen vid *Stenvads* gård, skogen öppnar sig och man har en den grannaste utsikt öfver bergen, så olikt det man hittills sett. Vi gingo in på gården och pumpade upp vatten åt oss. Stugans invånare voro nog försänkta i sömn, ty klockan var 10 e. m. Medan den ena af oss drack vatten och åt choklad, måste den andra hålla en vild kampanj mot myggen, slå kamraten med löfruskor och röka af alla krafter. Cigaretter äro en nödvändighetsartikel vid vandringar i dessa trakter.

Då vi åter skulle sätta i gång, hörde vi ett angenämt ljud

bakom oss, det af rullande hjul. Det befanns vara en liten kärra, fullpackad med en massa horn, hudar och byttor, samt körd af en äkta finngubbe. Någon plats å kärran var ej att tänka på. En ung, mörk pojke kom ridande på en hvit häst strax därefter. Gubben på kärran och pojken på hästen »gjorde sig» så bra i skymningen, att vi tröstade oss öfver våra svikna illusioner vis å vis åkning.

Äntligen, vid elfvatiden voro vi i *Särna*. — På kartan låg gästgifvaregården till höger om vägen, hvarför vi hade uppmärksamheten riktad ditåt och hade nog hållit på att gå och gå på våra stela ben, om ej ynglingen på hvita hästen kommit till räddning och visat oss åt vänster, där på en skylt det stod att läsa de ljufveliga orden »Särna Hjästgifveri». Det stället var bättre än stafningen anger.

Särna är en ort, där det är godt att vara. Den härligaste natur och de mest välvilliga angenäma människor. Vi råkade verkligen den omtalade fröken B. och fingo med henne och andra sällskap upp på *Städjan*. Vi sågo därifrån den grannaste soluppgång.

Naturligtvis skulle vi också till *Njupesjär*. Vägen dit var vild och ödslig, fallet gripande stort. (Turister böra taga noga reda på vägen från Mörkrets gård till fallet, ty vägvisaren är rätt svår att upptäcka. Vi, som många andra, gingo här vilse ett stycke.)

Från *Njupesjär* togo vi vägen till Idre. Rodd från *Hedens* by (där vi öfvernattat) till *Älfros*, därifrån en half mils marsch och så åter rodd ända fram.

Förut hade vi skrivit till herr Paulsrud (Turistföreningens ombud i Idre) och bedt honom skaffa oss vägvisare till Hede. Vi hade i denna tidskrift läst en beskrifning på färden Idre—Hede, och äro vi den turist, som sälunda gaf oss uppslaget till denna vår vandring, varmt tacksamma. Vi kunde ej få samme förare, som han hade, utan i stället Drängs Olle Olleson från Idre, och det bästa är godt nog. Han var den personifierade välviljan. Redan samma kväll ämnade vi göra uppbrött; det var väl varmt att vandra på dagen nu.

Efter att hafva hvilat oss grundligt, duschat i den bästa af duscher samt besökt Idres motsträfviga skomakare, satte vi oss i gång kl. 10 e. m.

Vi kände oss om möjligt friare än vanligt, ty Olle bar våra ränslar. — Då vi passerade utmed Städjan hade månskärnan satt sig fast i själfva städet, de öfriga fjällen voro klädda i ett lätt flor. Ingen, som ej en natt vandrat öfver en höglätt bland fjällen, kan göra sig en föreställning om en dylik färd.

Vid half 2-tiden kommo vi till en fäbod, där Olles dotter vistades, och gjorde där halt för ett par timmar. Som de båda sängarne i stugan voro upptagna, sträckte vi ut oss på golfvet med ränslarne till hufvudgård. I stugan lågo utom vi, Olle, en ung bonde från trakten, Olles dotter samt 2 barn. Lyckligtvis kom frisk luft pilande in genom springor i taket och den öppna spisen. Golfvet var bländande hvitt och beströdt med friskt videlöf. Vi insomnade, kännande ett obeskrifligt välbefinnande. Vi väcktes af tassande steg och kaffepannans puttrande. Väl uppe, funno vi en ren duk på bordet och nyplockade vackra blommor i ett högt glas. Lilla Karin, den äldsta af barnen, hade redan varit ute och plockat dem.

Så i väg igen, nu åtföljda af den unge bonden, vår bekantskap från fäboden. Genom en duktigt våt myr, ner i den morgonfriskt glittrande Lillfjätdalen. Olle var inne i Lillfjästens gård och drack kaffe, hans lifselixir. Vi hade nu blifvit riktigt goda vänner, Olle och vi. Under vår vandring på natten hade han berättat så mycket för oss om björnjakter m. m. I dag var han emellertid icke riktigt nöjd, solen gassade så, att han var rädd höet därhemma skulle torka bort, innan han hunne hem att slå det. Vi föreslogo honom därför, fast med sorgsen håg, att försöka skaffa oss en annan förare.

I sällskap med 7 vuxna och 2 späda barn roddes vi i en liten båt till *Strömmens* gård, där allesamman bjödos på kaffe. Härifrån bar det af upp till Joles Jonasson från Särna fäbod. Sällskapet hade nu ökat sig till 15 personer. Det var söndag, och de skulle till Joles på besök. Åskan mullrade, och hettan var tryckande. Just som vi kommit under tak, brast regnet löst.

Där sutto vi nu alla kring väggarne i ett litet rum. Brasan flammade i spisen och kastade ibland rökhvirflar in i rummet, karlarne och ett par af kvinnorna rökte sina järnpipor, det låg något fantastiskt, zigenaraktigt öfver det hela.

Värdinnan gick, blid och vänlig, från den ena till den andra med mjölkbunken: »var så god och drick, så mycket du vill ha». När regnet något saktat, bjödos vi in i en rymligare stuga. Efter en stund trakterades vi där med kaffe med dopp. Senare middag, bestående af stekt laxöring, serverad i en gammaldags träskål i form af en anka, gräddgröt, tunnbröd, smör och ost, samt filbunke, ett helt bunkhaf med tumstjock grädde. En af bönderna, som varit i Stockholm, berättade, att han läst »filbunke 15 öre» på en skylt och gått in för att få sig en hel *bunke*, men blifvit långnäst, då den lilla glasskålen sattes fram. Äfven med andlig spis blef man trakterad, sång ur andliga sångböcker, och Anna-Stina sjöng med sin falska röst. För öfrigt hade man rätt mycket att prata om, så tiden gick fort, och vi sörjde ej alls öfver regnet.

Först på eftermiddagen, efter att i en liten skogstjärn undervisat några töser i simning och ännu en gång bjudits på kaffe, gjorde vi uppbrott. Med stor saknad skildes vi från vårt gästfria, vänliga värdfolk och från Olle, som nu öfverlämnat oss åt Mathias Halvarsons, en af gästerna, beskydd. Några ungdomar följde oss till *Häggborg*. Helena, en ung tös från den gården, med granna bruna ögon och guldgult hår, blef vår synnerligen goda vän. Hur hon och Mathias kunde spatsera arm i arm genom en våt myr med jämna steg, som om de gått på ett parkettgolf, var oss en gåta. Från Häggborg gick det i rask takt till *Lofsdalen*. Stenig var vägen och ganska slipprig, och myggen gjorde allt för att hindra oss att njuta af den storslagna naturen, men det lyckades dem icke, vi bekrigade dem tappert, piskande oss med löfruskor. Mathias jäktade upp takten, hans håg stod visst till dansbanan i Lofsdalen. Klockan half 11 hade vi Lofsjön nedanför oss och på andra sidan denna, Lofsdalens by å en grönskande sluttning. Rundt omkring allvarliga fjäll. Lofsdalen kan säkert i naturskönhet täfla med många vidt omtalade orter. Vi roddes öfver sjön af en hög, allvarlig man med bruna ögon; vi sågo sedan många af den typen, den omgifvande naturen har satt sin prägel på dem. Många af stugorna i byn ha bjärt målade förstugor, sneda skorstenar, torftak och egendomligt byggda uthuslångor. De af de gamla stugorna, vi sågo, in-

vändigt påminde i tak- och väggmålningar om Bollnässtugan-å Skansen i Stockholm.

Dansbanan var ledsamt nog tom, speleman var borta, eljes kunde man kanske fått se några gamla danser. Nattkvarter fingo vi i Märet Olsdotters gård. Husbondfolket voro, tyvärr, till säters, men en piga och några raska unga drängar voro hemma. Jag tror ej, man kan glömma Lofsdalen, då man en gång sett den.

Följande dag, då vi kommit halfvägs mellan Lofsdalen och Råndalsäteren, mötte vi några vackra brunögda töser i hvita tröjor, som föregående kväll varit på dans i sätern. Då vi för dem uttryckte vår förtjusning öfver Lofsdalen, svarade de endast: »tycken I det?» — »Ja, tycker då inte ni, att där är vackert?» — »Jo, men hembygden är ju alltid det bästa.»

I *Råndalsäteren* hvilade vi middag och gingo sen i dugande regn till *Råndalen*. Annas skor hade nu uppnått högsta stadiet af uppsluppenhet, hvilket försatte henne i en aldeles motsatt sinnesstämning. Just som vi uppnått byn, brister ett helt skyfall löst, vår vanliga tur. Vi rusa in i första gård, och se, där sitter en bonde och lagar skor! Hans hustru bjöd på kaffe, och själf lagade han våra skor som en riktigt duktig skomakare, ehuru han endast var amatör i det yrket.

Mathias föreslog oss nu att stanna här öfver natten, så fingo vi nästa morgon sällskap med en Råndalsbonde, som i alla fall med häst ämnade sig till Hede. Vi hade annars ämnat fortsätta dit samma kväll, men voro sedan glada, att det icke blef af. Mathias vände nu. Han var nog bra som förare, stark och duktig, vi beundrade hans förmåga att finna vägen, då han aldrig gått den förr, men nog saknade vi Olle.

Vi lågo den natten i en liten kammare innanför ett kök, f. n. skräddarverkstad. Skräddarens hustru var tillika hans gesäll, glada och hyggliga människor. Aldrig hade vi trott, att en skräddare kunde vara så ståtlig, han hörde minsann ej till dem, som gå 17 på pundet. Medelst hans pressjärn omfasonerade vi under stor munterhet, våra hattar. De hade af regnet fått lodrätt stupande brätter, men till slut lyckades det oss få dem i modern pannkaksfason.

Kl. 6 nästa morgon kom vår bonde med sin starke fjällhäst; i vidjekorgarne på dennes rygg, stufvades våra ränslar. Grått var vädret; ibland kom en mindre skur, och i långsam

takt bar det framåt. — Då vi talade om att vid framkomsten till Hede telegrafera till en släkting, som föreställt oss det omöjliga för oss att gå dessa obanade vägar, och nämnde att adressera telegrammet till ett bolag, där han var anställd, frågade bonden, om vi hade betaldt af ett bolag, för att vi gingo så här. Sista delen af vägen hade man jämförelsevis slät stig. Vi pröfvade då på att rida hvar sitt stycke, sittande gränslä på våra sjalar midt emellan korgarne. Någon hvila var det icke, men nöjsamt såsom ombyte.

Ifrån Råndalen till Hede kan man godt undvara förare, man har en stig att följa och dessutom telefontrådar.

Klockan 2 voro vi i *Hede*, en stor trefflig by med en ännu treffligare gästgifvargård. Hundarne mottogo oss ilsket, men människorna voro vänligare. Som vi icke ätit något sedan af färden från Råndalen före 6 på morgonen och då endast 3 skorpor hvar, verkade det ytterst angenämt på våra hungriga sinnen, då vid vårt inträde i gästgifvargårdens kök en massa färska kakor togos ur ugnen och vi på begäran bjödos att smaka dem.

Badinrättningen är för tröttade vandrare en ljuflig inrättning, dit ställdes också strax vår kosa. Badgumman frågade, om vi skulle ut och taga tjänst, hvilket betydligt smickrade oss. Vi hade ej trott, att vår kostym efter alla strapatser var nog snygg att föranleda en sådan fråga.

Gumman i gästgifvargården förundrade sig storligen öfver oss. Hon fick nog aldrig klart för sig, hvad vi kunde vara för ena, men behandlade oss, det oaktadt, med den innerligaste välvilja. (I Högboms resehandbok står om Hede gästgifveri »ordinärt» och om Hedevikens »godt», säkert är detta ett misstag och menas tvärtom.)

Vägen från Hede till *Hedeviken* är den vackraste biten af färden till Berg. Ljusnan flyter länge utmed densamma. Vid »Donisdalen» blir den bred och forsande, därifrån ter sig Sonfjället också grannast. Nu var det lågt vatten, men om våren lär det gå högt upp på vägen, så att den åkande måste lägga upp fötterna på framsätet i vagnen och undgår ändå inte att bli våt.

I »Jämtland» af Högbom tillrådes turisten att från Vemdalen följa gamla landsvägen. Vi lydde ett annat råd och

gingo den nya, hvilket vi icke ångrade. Dryga 2 fjärndelar från *Vemdalen* höjer sig vägen mellan 2 tvärbranta bergväggar med underliga remnade block, belysta af solen skifta de i många färger. Högst där uppe lär det finnas örnnästen, som årligen skattas på sina ägg.

Ingen, som går denna väg fram, bör försumma *Sångbäcksfallet*. Sedan man gått ett stycke förbi gården *Fjällstugan* viker man af till höger från landsvägen och är vid fallet inom 5 minuter. Det är icke mer än omkring 40 fot i höjd, men med ganska stor vattenmassa äfven denna torra sommar och sprittande ystert. Nästan midt nedanför ligger en stor mossbelupen sten. Där kan man sitta i timtal och känna stänket utan att tröttna på det skådespel, man har omkring sig.

Snart voro vi så inne i Jämtland, och Jämtland tog kallt emot oss. Vi bjödos på en obehaglig motvind, hvarför vi togo ett par mils skjuts. Sista stycket, mellan *Åsen* och *Svensta* tillryggalades dock till fots, och utanför gästgifvargården skakade vi hand till tack för godt kamratskap, ömsesidigt belåtna med hvarandra och vår härliga färd. Det var nu slut med själfva vandringen, vi togo ångbåt till Östersund och därifrån järnväg. Själfva vandringen hade varat 21 dagar, och hade vi då gått omkring 45 mil, således ej öfveransträngt oss för ernäendet af vacker tid. Icke den minsta fara eller förskräckelse hade vi varit utsatta för, vare det sagdt till de mammor, tanter och ungdomar, hvilka anse det för ett vågstycke för 2 flickor att vandra utan manligt beskydd äfven å mera trafikerade leder.

Om vi, genom denna beskrifning kunde locka några annars tveksamma ut i skogarne, skulle det mycket glädja oss, ehuru vi, tyvärr, ingalunda på minsta vis kunnat uttrycka den frihet, skönhet och glädje, man får erfara under en sommarvandring.

Anna-Stina.

